

การเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
INCREASING EFFICIENCY IN ADMINISTRATION UNDER THE
PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF LOCAL
GOVERNMENT ORGANIZATIONS

¹กตติมา วรพลจिरา

¹Kittina Woraphonchira

นักวิชาการอิสระ

Independent scholar

¹kittywora@gmail.com

Received: June 28, 2024; **Revised:** November 4, 2024; **Accepted:** December 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวข้องกับประสิทธิผล และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสร้างข้อสรุปตามประเด็นจากการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม ควรมีหลักการบริหารงานโดยยึดถือปฏิบัติตามอำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ 2) หลักคุณธรรม ควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมทุกคนให้มีหลักสุตรคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี

¹ อาจารย์ ดร.นักวิชาการอิสระ

คุณธรรม และประพฤติตนอยู่ภายใต้หลักคุณธรรม มีกรอบกำหนดจรรยาบรรณที่เป็นรูปธรรม 3) หลักความโปร่งใส ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับประชาชน มีการวางแผนระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม ทุกกระบวนการการทำงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในกระบวนการพื้นฐานสามารถ ตรวจสอบได้ 4) หลักการมีส่วนร่วม ควรให้โอกาสประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่เสมอ รับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรในองค์กรมีส่วนช่วยในการตัดสินใจได้อย่างอิสระ 5) หลักความรับผิดชอบ ควรมีการกำหนดทิศทางและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการทำความเข้าใจในเรื่องของแผน โดยมุ่งเน้นพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการเพื่อจัดการและบรรเทาปัญหา และ 6) หลักความคุ้มค่า ควรมีการบริหารงานด้านทรัพยากรบุคคลให้คุ้มค่า โดยมีการกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objective of this research was to study ways to increase the effectiveness of administration under the principles of good governance in local government organizations. It is qualitative research. By studying concepts related to effectiveness and administration according to the principles of good governance of local government organizations, Key informants were 20 executives of involved government agencies using a specific selection method. Tools used to collect data include Semi-structured, in-depth interviews and content analysis. And creating conclusions based on the issues from the interviews. The results of the study found that administering work under the principles of good governance in all 6 areas, namely: 1) The rule of law: there should be administrative principles that adhere to the authority of the law, rules, and regulations in administering government affairs with fairness. Non-discrimination 2) Principles of morality: There should be a training project for everyone to have morality and ethics courses in order for the personnel of local government organizations to have morality. And behave according to the principles of morality. There is a framework that specifies concrete ethics. 3)

Principles of transparency. A committee should be appointed for the center. To publicize news, there is a strict financial and material management system planned. Every process of the local administrative organization can be checked. 4) Principles of participation. There should always be opportunities for citizens and stakeholders to come together for local development. To listen to people's problems. A local administrative organization development committee has been appointed. Personnel in the organization help make decisions independently. 5) Principle of Responsibility: There should be a clear direction and an operational plan. There is an understanding of the plan. Focusing on developing efficiency and quality in operations or services to manage and alleviate problems, and 6) the principle of value for money. There should be cost-effective management of human resources. The scope of work has been determined according to authority and duties. To make work as efficient as possible.

Keywords : Administration, principles of good governance, local government organizations

บทนำ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบ การถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครอง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ได้กำหนดให้ราชการบริหารส่วนกลางต้องถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี รวมทั้งกำหนดการจัดสรรภาษีและอากรเงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม

โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25 โดยมีจุดมุ่งหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อ

รายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 (วุฒิสภา ต้นไชย และเอกวีร์ มีสุข, 2557) ทั้งนี้ประเภทรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยที่ได้รับจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนรายได้ที่ท้องถิ่นได้รับเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.5 ของรายได้รัฐบาลทั้งหมด ใน พ.ศ. 2566 ขณะที่รายได้แต่ละประเภทที่ได้รับของท้องถิ่นส่วนมากยังคงเป็นรายได้จากเงินอุดหนุนแต่รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองยังมีสัดส่วนไม่มากนักใน พ.ศ.2565 มีรายได้ท้องถิ่นจัดเก็บเอง คิดเป็นร้อยละ 10.61 ของรายได้ท้องถิ่นทั้งหมด แตกต่างจากรายได้ประเภทเงินอุดหนุน คิดเป็นร้อยละ 42.06 ของรายได้ท้องถิ่นทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

การบริหารจัดการภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้ และประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล มีความคุ้มค่า และเกิดความเป็นธรรมในการให้บริการสาธารณะและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นแนวทางปฏิบัติราชการในการบริหารงานพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานภาครัฐอันจะส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติ (ภาณุวัฒน์ ระวังดำ, 2564)

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบัน ได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการ สนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมดังแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการ ปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนิน ธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆโดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ไม่ได้ อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติ กันมากขึ้น (กิจจา บานชื่น, 2558)

การจูงใจให้ใช้หลักธรรมาภิบาลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมีการให้รางวัลแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในแต่ละปี และการมีโอกาสดำเนินการประเมิน เพื่อได้รับประโยชน์ค่าตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษหรือที่เรียกว่าโบนัสประจำปีในระดับที่สูง ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดแรงกระตุ้นให้มีการปรับปรุงการ

บริหารจัดการที่ดี เช่น การกำหนดระยะเวลา การให้บริการประชาชน การลดขั้นตอนการให้บริการประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ซึ่งทำให้การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีความแตกต่างจากการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากเดิม (พ.ศ. 2542 - 2546) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารราชการ (อรทัย ทวีระวงษ์, 2557)

ดังนั้น ผู้บริหาร ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานงานทุกด้านอยู่เสมอ เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เห็นความสำคัญในประเด็นการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงาน ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน การพัฒนา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่อง การเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ บริหารหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การสังเคราะห์ผลการศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 6 ประเด็น ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

3.2 การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษานโยบายการเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปตามประเด็นจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมได้ควรมีหลักการบริหารงานโดยยึดถือปฏิบัติตามอำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ การแบ่งส่วนราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบตามที่กฎหมายกำหนด คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ของพวกเขาเอง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และเทศบัญญัติ

2. หลักคุณธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมได้ควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมทุกคนให้มีหลักสุตรคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคลากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน และประพฤติตนอยู่ภายใต้หลักคุณธรรม มีกรอบกำหนดจรรยาบรรณที่เป็นรูปธรรม โดยไม่เพียงแต่คาดหวัง เฉพาะจากจิตสำนึกในความมีคุณธรรมที่เป็นนามธรรมเท่านั้น มีมาตรการกำกับควบคุมให้ต้องยึดถือปฏิบัติตาม โดยไม่เพียงแต่พึ่งพาอาศัยเฉพาะบรรทัดฐานของข้อห้ามและความเชื่อทางศีลธรรม มีมาตรฐานพิสูจน์ความผิดกำหนดความผิดและการลงโทษ โดยไม่เพียงแต่การใช้มาตรฐานทางความรู้สึก เป็นเครื่องวัดและไม่มีบทลงโทษ

3. หลักความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับประชาชน ควรมีการวางแผนระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม ทุกกระบวนการการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกระบวนการพื้นฐานสามารถ ตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ควรมีกระบวนการให้ประชาชนได้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง และจากการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์ ศูนย์ข้อมูล ข่าวสารและการสอบถามโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ชัดเจน และควรเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการในชุมชน

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมควรให้โอกาสประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่เสมอ การจัดประชาคมหมู่บ้าน การรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรในองค์กรมีส่วนช่วยในการตัดสินใจได้อย่างอิสระ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม มีความสมเหตุสมผลและชอบธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้กระบวนการตัดสินใจจากการมีส่วนร่วม มีการปรึกษาหารือ คือได้รับฟังความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ จัดเวทีคุยกันในกลุ่ม หากมีข้อขัดแย้งกันมากก็จำเป็นต้องใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม คือ การเข้าร่วมเจรจาหาข้อยุติ

5. หลักความรับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมควรมีการกำหนดทิศทางและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ควรมีการทำความเข้าใจในเรื่องของแผน โดยมุ่งเน้นพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการเพื่อจัดการและบรรเทาปัญหาตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่าง รวดเร็วและทั่วถึง และควรจัดให้มีกลไกและกระบวนการประเมินผลการบริหารและปฏิบัติราชการ และควรมีการจัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และเสริมสร้างให้บุคลากรตระหนัก และต้องรับผิดชอบต่อส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ เป้าหมายที่กำหนด และความรับผิดชอบนั้นอยู่ในระดับที่มีผลต่อความคาดหวังที่เป็นสาธารณะ

6. หลักความคุ้มค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมควรมีการบริหารงานด้านทรัพยากรบุคคลให้ได้อย่างคุ้มค่า โดยมีการกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนการใช้กระดาษ ควรมีการนำกระดาษมาใช้อีกด้านหนึ่งเพื่อเป็นการประหยัด อีกทางหนึ่งมีการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานโดยมีการประชุมหารือกันเพื่อวางแผนการทำงานก่อนการปฏิบัติจริง ทำให้การทำงานมีขั้นตอนและประหยัดเวลาในการทำงาน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม ควรมีหลักการบริหารงานโดยยึดถือปฏิบัติตามอำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ 2) หลักคุณธรรม ควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมทุกคนให้มีหลักสุตรคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณธรรม และประพฤติตนอยู่ภายใต้หลักคุณธรรม มีกรอบกำหนดจรรยาบรรณที่เป็นรูปธรรม 3) หลักความโปร่งใส ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้กับประชาชน มีการวางแผนระบบบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม ทุกกระบวนการการทำงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในกระบวนการพื้นฐานสามารถตรวจสอบได้ 4) หลักการมีส่วนร่วม ควรให้โอกาสประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่เสมอ รับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรในองค์กรมีส่วนช่วยในการตัดสินใจได้อย่างอิสระ 5) หลักความรับผิดชอบ ควรมีการกำหนดทิศทางและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ควรมีการทำความเข้าใจในเรื่องของแผน โดยมุ่งเน้นพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการเพื่อจัดการและบรรเทาปัญหา และ 6) หลักความคุ้มค่า ควรมีการบริหารงานด้านทรัพยากรบุคคลให้คุ้มค่า โดยมีการกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับคุณภาพของการบริหารงานที่มีประสิทธิผล โดยการบริหารงานองค์กร มีการบริหารงานในองค์กรด้วยความรักเมตตา เพื่อพัฒนาให้องค์กรได้รับความเจริญก้าวหน้า มีการบริหารงานในองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อส่วนรวม เพื่อช่วยเหลือบำบัดความทุกข์ และบำรุงสุขให้แก่ชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของอุชณี มงคลพิทักษ์พสุข (2551) กล่าวว่า การนำแนวทางการบรรลุเป้าหมายไปใช้ในการบริหารงาน แม้การประเมินประสิทธิผลขององค์กรด้วยเกณฑ์ด้านเป้าหมาย จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพทางการบริหารแก่องค์กรส่วนรวม แต่การมุ่งเป้าหมายสุดท้ายเพียงประการเดียวอาจเกิดปัญหาการใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า การขาดความเอาใจใส่ต่อกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของอโณทัย ดวงดารา (2566) ที่ได้กล่าวถึง แนวทางป้องกัน และแนวทางเชิงแก้ไขที่อยู่บนพื้นฐานของการบริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ และหลักความคุ้มค่า ที่จะช่วยให้การบริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมีประสิทธิภาพต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ ตรวจสอบได้ มุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับบุคลากรทุกฝ่าย และมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่าเป็นระบบตามกฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ เพื่อให้การดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดี และควรมีการกำหนดนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลให้เป็นแนวทางสำคัญให้ฝ่ายผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยึดถือในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชนในทุกด้านที่ไม่เกิดแทรกแซงการบริหารและเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง

เอกสารอ้างอิง

- กิจจา บานชื่น. (2558). *ธรรมาภิบาลเทคโนโลยีในองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น
- ภาณุพัฒน์ ระวังदान. (2564). *แนวทางส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลอินทบุรี อำเภอนิคมบรูรี จังหวัดสิงห์บุรี*. <http://www.islocal.ru.ac.th/pdf/165/6414880040.pdf>
- วุฒิสาร ตันไชย, และ เอกวีร์ มีสุ. (2557). *ระบบการปกครองท้องถิ่นประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน: ราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). *การจัดสรรรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. <https://shorturl.at/cxzaO>.
- อโณทัย ดวงดารา. (2566). *แนวทางการบริหารภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย*. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 8(2), 175-184.
- อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อุษณี มงคลพิทักษ์สุข. (2551). *ภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับประสิทธิผลขององค์กร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

